

Domnului Ioan Roșan,
Primar
COMUNA VALCĂU DE JOS, JUDEȚUL SĂLAJ
Nr. 235, Cod poștal 457345, jud. Sălaj
Tel: 0260.670.869; Fax: 0260.670.800;
E-mail: contact@primariavalcaudejos.ro

RECOMANDAREA

Nr. 33 din 13.MAR.2025 2025

referitoare la respectarea prevederilor art. 49 din Constituție

În temeiul dispozițiilor art. 14, art. 15 alin. (2) și art. 16 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu cu privire la o posibilă încălcare a prevederilor art. 49 din Constituția României, în urma reportajului publicat în data de 24 ianuarie 2025, pe portalul de știri salajulliber.ro, intitulat "Încă o fată dispărută în Sălaj. O minoră de ani a fugit de acasă", în care se arăta că minora , în vârstă de ani, din localitatea Valcău de Jos, a părăsit voluntar domiciliul în seara zilei de 23 ianuarie 2025, dispariția fiind sesizată de părinți, în aceeași seară, în jurul orei 23:30, prin serviciul de urgență 112. În instrumentarea sesizării din oficiu au fost solicitate informații de la:

- *Inspectoratul de Poliție Județean Sălaj* referitoare la: a) împrejurările în care s-a produs plecarea minorei și dacă este prima plecare a acesteia de la domiciliu; b) detalii despre persoanele care au găzduit-o pe minoră, în intervalul în care a lipsit de la domiciliu, și relațiile minorei cu aceste persoane; c) dacă a fost deschis un dosar penal în cauză, numărul acestuia, stadiul cercetărilor și măsurile dispuse, după caz; d) datele de identificare și adresa familiei minorei pentru a ne putea adresa serviciului de asistență socială; e) dacă minora a fost victima abuzului, neglijării, exploatării, a oricărei forme de violență fizică/psihică sau victima vreunei infracțiuni anterior plecării, respectiv în intervalul în care a lipsit și măsurile luate în acest sens; f) modalitatea de colaborare cu autoritățile cu atribuții în protecția copilului, în acest caz, respectiv dacă au fost înștiințate autoritățile (Direcția Generală de Asistență Socială și

Protecția Copilului Sălaj și/sau Compartimentul de asistență socială din cadrul primăriei de domiciliu) cu privire la preluarea cazului minorei, din prisma asigurării protecției drepturilor acesteia;

- *Primăria comunei Valcău de Jos, județul Sălaj* cu privire la: a) situația actuală a minorei; b) împrejurările în care s-a produs plecarea, motivul părăsirii domiciliului și măsurile luate în urma plecării voluntare; c) dacă minora este la prima plecare, concluziile evaluării situației acesteia, inclusiv transmiterea în copie a ultimei anchete sociale detaliate realizate la domiciliul familiei; d) măsurile luate de autoritatea publică locală pentru sprijinirea familiei, în special în ceea ce o privește pe minoră; e) dacă minora frecventează cursurile școlare și situația școlară a acesteia; f) dacă minora se află într-o situație de risc (abuz, violență, neglijare în familie, abandon școlar, mamă minoră etc); g) modalitatea efectivă de monitorizare a minorei și a familiei, anterior incidentului, precum și după acest incident, după caz; h) modalitatea de colaborare cu Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sălaj, în gestionarea acestui caz.

Din informațiile detaliate comunicate de către Primăria Comunei Valcău de Jos, jud. Sălaj rezultă că, la nivelul Compartimentului de asistență socială, au fost luate o serie de măsuri în urma plecării voluntare a minorei, respectiv: întocmirea anchetei sociale pentru evaluarea situației familiale, acordare sprijin emoțional, consiliere psihologică și educațională. Autoritățile locale colaborează cu Școala Gimnazială nr. Valcău de Jos pentru prevenirea abandonului școlar, monitorizarea minorei prin vizite periodice efectuate la domiciliu și prin discuții cu cadrele didactice.

În urma evaluării realizate de Compartimentul de Asistență Socială din cadrul Primăriei comunei Valcău de Jos au fost formulate următoarele concluzii: minora se află într-o stare de sănătate bună, părinții minorei sunt preocupați de creșterea, îngrijirea, educarea și întreținerea fiicei lor, minora are o relație apropiată cu părinții, este atașată de ei și mențin o strânsă legătură. Părinții îndeplinesc condițiile morale și materiale pentru a-i asigura minorei un climat familial adecvat, propice unei dezvoltări armonioase, fizice, psihice și intelectuale.

Pe de altă parte, Compartimentul de Asistență Socială din cadrul Primăriei comunei Valcău de Jos, a identificat următoarele riscuri: riscul de abandon școlar și riscul de a deveni mamă minoră. În acest sens a fost contactată telefonic Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sălaj, iar cazul minorei este în monitorizare.

Informațiile și documentele transmise de către Primăria Comunei Valcău de Jos au fost analizate în contextul dispozițiilor cuprinse în **Legea nr. 272/2004** privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care stabilesc, în mod imperativ, că *principiul interesului superior al copilului este impus inclusiv în legătură cu drepturile și obligațiile ce revin părinților copilului, altor reprezentanți legali ai*

săi, precum și oricăror persoane cărora acesta le-a fost plasat în mod legal. Principiul interesului superior al copilului va prevala în toate demersurile și deciziile care privesc copiii.

Potrivit **art. 5 din aceeași lege**, copiii au dreptul la protecție și asistență în realizarea și exercitarea deplină a drepturilor lor, răspunderea pentru creșterea și asigurarea dezvoltării copilului revine în primul rând părinților, aceștia având obligația de a-și exercita drepturile și de a-și îndeplini obligațiile față de copil ținând seama cu prioritate de interesul superior al acestuia. În subsidiar, responsabilitatea revine colectivității locale din care fac parte copilul și familia sa. Autoritățile administrației publice locale au obligația de a sprijini părinții sau, după caz, alt reprezentant legal al copilului în realizarea obligațiilor ce le revin cu privire la copil, dezvoltând și asigurând în acest scop servicii diversificate, accesibile și de calitate, corespunzătoare nevoilor copilului.

În determinarea interesului superior al copilului se au în vedere cel puțin următoarele: nevoile de dezvoltare fizică, psihologică, de educație și sănătate, de securitate și stabilitate și apartenență la o familie, precum și capacitatea părinților de a răspunde nevoilor concrete ale acestuia, conform **art. 2 alin. (6) din Legea nr. 272/2004**.

Mai mult, potrivit **art. 48 alin. (2) din Legea nr. 272/2004** *"În cazul în care părinții sau persoanele care au, potrivit legii, obligația de a întreține copilul nu pot asigura, din motive independente de voința lor, satisfacerea nevoilor minime de locuință, hrană, îmbrăcăminte și educație ale copilului, statul, prin autoritățile publice competente, este obligat să asigure acestora sprijin corespunzător, sub formă de prestații financiare, prestații în natură, precum și sub formă de servicii, în condițiile legii.", având în vedere dreptul copilului de a primi o educație care să îi permită dezvoltarea, în condiții nediscriminatorii, a aptitudinilor și personalității sale.*

Cu privire la riscul de abandon școlar, reținem incidența în speță a dispozițiilor **art. 51 alin. (2) din Legea nr. 272/2004** potrivit căruia părinții *"au obligația să înscrie copilul la școală și să asigure frecventarea cu regularitate de către acesta a cursurilor școlare."* Nerespectarea obligației legale a părinților de a asigura participarea la cursuri a minorilor pe întreaga perioadă a învățământului obligatoriu, constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 1.000 de lei la 5.000 de lei. (**art. 14 alin. (1) și art. 148 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 198/2023** a învățământului preuniversitar).

Neglijarea copilului, constând în omisiunea, voluntară sau involuntară, a unei persoane care are responsabilitatea creșterii, îngrijirii sau educării copilului de a lua orice măsură pe care o presupune îndeplinirea acestei responsabilități, care pune în pericol viața, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului poate îmbrăca mai multe forme: alimentară, vestimentară, neglijarea igienei, neglijarea medicală, neglijarea educațională.

neglijarea emoțională sau părăsirea copilului/abandonul de familie, care reprezintă cea mai gravă formă de neglijare, **art. 95 din Legea nr. 272/2004** statuând în mod imperativ *"Sunt interzise ... privarea copilului de drepturile sale de natură să pună în pericol viața, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului, atât în familie, ..."*

Mai mult, **art. 89 alin. (1) din Legea nr. 272/2004** *"Copilul are dreptul de a fi protejat împotriva abuzului, neglijării, exploatării, traficului, migrației ilegale, răpirii, violenței, pornografiei prin internet, precum și a oricăror forme de violență, indiferent de mediul în care acesta se află: familie, instituții de învățământ, medicale, de protecție, medii de cercetare a infracțiunilor și de reabilitare/detenție, internet, mass-media, locuri de muncă, medii sportive, comunitate etc."* **Art. 89 alin. (3) din Legea nr. 272/2004** privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare stabilește, în mod imperativ că *"(3)Angajații instituțiilor publice sau private care, prin natura profesiei, intră în contact cu copilul și au suspiciuni asupra unui posibil caz de abuz, neglijare sau rele tratamente au obligația de a sesiza de urgență direcția generală de asistență socială și protecția copilului."*

În acest sens, **Legea nr. 272/2004** privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, statuează în mod expres, în cuprinsul **art. 118 alin. (1)**, că persoanele cu atribuții de asistență socială din aparatul propriu al consiliilor locale comunale: *"a) monitorizează și analizează situația copiilor din unitatea administrativ-teritorială, precum și modul de respectare a drepturilor copiilor; c) identifică și evaluează situațiile care impun acordarea de servicii și/sau prestații pentru prevenirea separării copilului de familia sa; e) asigură consilierea și informarea familiilor cu copii în întreținere asupra drepturilor și obligațiilor acestora, asupra drepturilor copilului și asupra serviciilor disponibile pe plan local."*

Serviciul public de asistență socială are obligația, potrivit dispozițiilor **art. 39 din Legea nr. 272/2004** privind protecția și promovarea drepturilor copilului republicată, cu modificările și completările ulterioare, să ia toate măsurile necesare pentru depistarea precoce a situațiilor de risc care pot determina separarea copilului de părinți. Orice separare a copilului de părintii săi, precum și orice limitare a exercitiului drepturilor părintești trebuie să fie precedate de acordarea sistematică a serviciilor și prestațiilor prevăzute de lege, cu accent deosebit pe informarea corespunzătoare a părinților, consilierea acestora, terapie sau mediere, acordate în baza unui plan de servicii.

În acest sens, coordonatele activității de prevenire a separării copilului de familie, conform **art. 2 din Legea 156/2023** privind organizarea activității de prevenire a separării copilului de familie, cu modificările și completările ulterioare, sunt: *"a) promovarea*

principiului interesului superior al copilului și a respectării drepturilor copilului; b) promovarea bunăstării sociale, spirituale și morale, a sănătății fizice și mentale, sub orice formă și prin orice mijloace pentru copilul expus riscului de separare de familie; c) promovarea, cu prioritate, a valorilor familiale, a menținerii în familie a copilului expus riscului de separare și integrarea lui în comunitate; d) participarea copilului, în funcție de vârsta și gradul de maturitate, și a familiei la deciziile care îl privesc.”

Potrivit art. 7 din Legea 156/2023 ”(1) Dacă în urma evaluării unui copil și a familiei acestuia, serviciul public de asistență socială constată că acesta se află în cel puțin o situație de vulnerabilitate prevăzută la art. 5 se întocmește planul de servicii. (2) Planul prevăzut la alin. (1) cuprinde serviciile care trebuie oferite pentru a răspunde nevoilor identificate ale copilului și ale familiei acestuia, beneficiile de asistență socială oferite acestora și intervențiile necesare pentru punerea în practică a planului, finalitatea urmărită prin implementarea planului, cine oferă serviciile și pentru ce perioadă de timp. Planul de servicii se aprobă prin dispoziție a primarului. (3) Planul prevăzut la alin. (1) cuprinde în mod obligatoriu servicii care să răspundă nevoilor identificate ale copilului. (4) Planul prevăzut la alin. (1) cuprinde în mod obligatoriu servicii și activități destinate părinților, care pot consta în: a) informare, consiliere și acompaniere în domeniul sănătății, educației, ocupării forței de muncă, locuirii și protecției sociale.”

În temeiul prevederilor art. 59 din Constituția României coroborat cu art. 15 alin. (1) lit. f), art. 24 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, pentru realizarea scopului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite prezenta:

RECOMANDARE

Primarul Comunei Valcău de Jos, județul Sălaj, în temeiul art. 154 din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul Administrativ care îi conferă funcția de garant al respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, a prevederilor Constituției, precum și punerea în aplicare a legilor, în calitatea sa de autoritate publică executivă a administrației publice locale, va dispune măsurile pentru:

a) *Completarea fișei de identificare a riscurilor pentru minora*
și, în funcție de situațiile de vulnerabilitate identificate conform art. 5 din Legea nr. 156/2023, întocmirea și aprobarea planului de servicii în termenul legal;

b) *Consilierea părinților cu privire la obligațiile ce le revin, respectiv supravegherea, creșterea și îngrijirea minorei* , *la domiciliul familiei. În cazul neindeplinirii corespunzătoare a obligațiilor părintești urmează a fi sesizată Direcția*

Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sălaj în vederea instituirii unei măsuri de protecție specială;

c) Responsabilizarea părinților cu privire la obligația de a asigura frecvența cu regularitate a cursurilor școlare de către minora consecințele neîndeplinirii acestei obligații, inclusiv măsurile care pot fi dispuse pentru respectarea interesului superior al copilului;

d) Continuarea colaborării cu Școala Gimnazială nr. Valcău de Jos pentru prevenirea abandonului școlar al minorei;

e) Stabilirea unei colaborări cu medicul de familie al minorei cu privire la starea de sănătate a acesteia și riscurile medicale asociate situației socio-familiale actuale a minorei.

Primarul Comunei Valcău de Jos, județul Sălaj va informa Avocatul Poporului – Biroul Teritorial Cluj-Napoca (Str. Moșilor, nr.18, mun. Cluj-Napoca, jud. Cluj; tel./fax: 0264/591.561, e-mail: avpcluj@avp.ro), în termen de 30 de zile, cu privire la însușirea Recomandării și cu privire la măsurile dispuse.

Cu deosebită considerație.

AVOCATEL POPORULUI
Renáte Weber

